ލޭންގުއޭޖް އެންޑް ސޮސައިޓީ (LIN 509)

ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ބަނގުލަދޭޝް މީހުން ވާހަކަދައްކާއިރު ބޭނުންކުރާ ބަހުގައި ޕިޖިންއެއްގެ ސިފަތައް ހިމެނޭހެއްޔެވެ؟

އަންވަރު އިބްރާހިމް

1674

ފެކަލްޓީ އޮފް އާޓްސް

ދިވެހި ނޭޝަނަލް ޔުނިވަރސިޓީ

ހިމެނޭ ބައިތައް:

ތަޢާރަފު -- ސ. 3

ޑިގްލޯސިއާ -- ސ. 4

ޑިގްލޯސިއާ ނުވަތަ ކޮޅުއެކި ބަހަރެއްގައި ވާހަކަދައްކާ ބައެއް -- ސ. 4

ޑިގްލޯސިއާއިން ފަރަގުކުރާ ބައެއް ސިފަތައް -- ސ. 5

ދިވެހި ބަހުގެ ގަވައިދު -- ސ. 6

ދިރާސާގެ މަޤްޞަދު އަދި ހުރިގޮތް -- ސ. 7

ހޯދުންތައް -- ސ. 9

އަޑުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން -- ސ. 9

ލަފުޒުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން -- ސ. 9

ގަވައިދުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން -- ސ. 10

މާނައިގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން -- ސ. 12

އިތުރު ކަންކަން -- ސ. 12

ޑިސްކަޝަން -- ސ. 13

ނިންމުން -- ސ. 16

ރިކަމެންޑޭޝަން -- ސ. 16

ރެފަރެންސް ލިސްޓް -- ސ. 18

އެޕެންޑިކްސް -- ސ. 20

ތަޢާރަފު

މިއަދުގެ ބައެއް ކުދިންނާއި ޒުވާނުން އިނގިރޭސި އެބަހެއް ތަފާތެއް ނެތިގެން، އިނގިރޭސި މަދުރަސާއިން އަޅެ ނުރުގެން، ވާހަކަ ދައްކަމުންދާކަށް ފެނުނަކަން ބޮޑު ހަމަގޮތުކަމެވެ. އާއްމު ދިރިއުޅުމުގައި މިކަންތައް ތަކުރާރުވަމުންނެވެ. މިކަމަށް އިސްލާމިކްޔުނިވަރސިޓީގެ އަބްދުﷲ މާޖިދު (2014) ވިދާޅުވާގޮތުގައި "އެ ބަހަކީ ދިވެހިބަހެއް ނޫނެވެ. އެއީ "ދިވެހިންގްލިޝް" ކިޔަ ނަމަކުން ނަން ދޭން ޖެހޭ "ކަރަޕްޓް" އެކުވެ" (ފުށް 18). މިހިސާބަށް ދިވެހި ބަހުގެ ކަންކަން ގޮސްފައިވާއިރު ދިވެހި ރާއްޖޭގައި އުޅޭ ބިދޭސީން ބޭނުންކުރަމުން އަންނަ ބަހާއެއްޗިސް ވިސްނާލަން ޖެހެއެވެ. މިގޮތަށް ވިސްނާލަން ޖެހޭ ސަބަބަކީ އެކުދިންގެ ބޮޑު އާބާދީގެ ސަބަބުންނެވެ.

ރާއްޖޭގެ އާބާދީ އިތުރުވަމުން އަންނަ ވަރަށް ވުރެ މާ ބާރަށް ބިދޭސީންގެ ނިސްބަތް އިތުރުވަމުން އަންނަކަމަށް އަހުމަދު ނާޒިމް (2014) ހާމަކުރައްވައެވެ. ބިދޭސީންގެ އާބާދީ އަހަރަކު 15-17 ޕަސެންޓާ ދެމެދަށް އިތުރުވޭ އެވެ. އެހެންކަމުން 2019 ވަނަ އަހަރު އަންނަންވާ އިރަށް ދިވެހިންގެ އާބާދީ އަށް ވުރެ ބިދޭސީންގެ އާބާދީ އިތުރުވާނެއެވެ. އެ އަހަރާ ހަމައަށް ބިދޭސީންގެ އާބާދީ އޮންނާނެކަމަށް ލަފާ ކުރެވެނީ 334،876 ގައެވެ. ރާއްޖެއަށް ގެންނަ ބިދޭސީންގެ ތެރޭގައި އެކިގައުމުގެ ބިދޭސީން ތިބިއިރު އެންމެ ގިނައިން ގެންނަނީ ބަންގާޅު މީހުންނެވެ. މި މީހުން ވާހަކަދައްކަމުން ބޭނުންކުރަނީ މާ ދިވެހި ބަހެއް ނޫނެވެ. އުޅެނީގެ މާދިރީބަހެއްވެސް ނޫނެވެ. މިފަދަ ގޮތްގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ބަހަށް ޒުވާނުން ބަހަކާ އުފެދޭކަން ޑޭވިޑް ކްރިސްޓަލް (2003) ހާމަކުރައްވައެވެ. ކެރޮލް މައިރސް- ސްކޮޓަން (2006) ވިދާޅުވާގޮތުގައި ޒުވާން އެއް ބޭނުންކުރާ މީހުން ގިނަވެ އެބަހުގެ މާދިރީ ބަހަކަށް ބަދަލުވުމުން ކްރިއޯލެއް ވިއްޖެއެވެ. މިފަދަ ގޮތެއް ދިވެހި ބަހަށް ވެރިކަން ކުރާގޮތަކީ ދިވެހި ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ބޭނުންތެރިކަން މިހުން ވާހަކަދައްކާލަމުން އަންނަ ބަހަކީ ޒުވާނުންނާއި ދުނިޔަވީ ވަރަށް މުހިންމުވެ.

މިދިރާސާގައި ބަލައިލެވިފައިވާ ޒުވާނުންގެ ސިފަތަކާއި ބަސްމެދުވެރިކޮށް މިހުން ވާހަކަދައްކާލުމުގައި ބޭނުންކުރާ ބަހުގައި އަޑުގެ ބޭނުމާއި ތަފާތު ބޭނުމާއި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމާއި މާނައިގެ ބޭނުން ޒުވާނުންގެ ސިފަތައް ފާހަގަކޮށްފައެވެ. މީގެ އިތުރުން ފުނަ ސިފަތަކުގެ ވަގުތުތަކުގެ އެކި ހަވާލާތަކުގެ މަޝްވަރާ ކުރެވިފައިވާނެއެވެ.

ލިޓްރޭޗަރ ރިވިއު

ޕިޖިންއަކީ އިޖުތިމާޢީ، އިގްތިޞާދީ، އަދި ސިޔާސީ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން މުޢާމަލާތުކުރާ ދެފަރާތަކަށް ނޭނގޭ ބަހެއް ބޭނުންކުރަން ޖެހުމުގެ ސަބަބުން މުޢާމަލާތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ސިސްޓަމަކަށް ކިޔާ ނަމެއްކަމަށް ހޯލްމު ޖޭން (2000) ހާމަކުރައްވައެވެ. ވިކްޓޯރިއާ ފްރޮމްކިން، ޑޭވިޑް ބްލެއަރ އަދި ޖޫލިއާ ކޮލިންސް (1999) ވިދާޅުވާގޮތުގައި ޕިޖިންއަކީ ވިޔަފާރިވެރިންނާއި ދަތުރުވެރިން އެމީހުންގެ އަމިއްލަ ސަގާފަތްތަކާ ދުރު އެކުވެރިކަމަކަށް ޙަރަކާތްކުރާއިރު، ދެ ފަރާތުގެ މާދަރީ ބަހުގެ މައިގަނޑުތަކުން މުދަބަދަލާއި ގަވައިދުކުރަން ބޭނުންކުރާ ބަހަކަށް ވެގެންނެވެ. ކެރޯލް މަޔާސް ސްކޮޓަން (2006) ވިދާޅުވާ "ޕިޖިންއާއި ކްރިއޯލްއަކީ 'އަސްލު' ބަސްތަކެއްނޫނެވެ. އަސްލު ބަހަކީ ދަރިވަރު މި ބަސް ބޭނުންކުރާ މީހުން އަމިއްލަ މާދަރީބަހެއްގެ ގޮތުގައި އެ ބަސް ބޭނުންކުރާމީހެއްވެ" (ޞ. 278). ވިކްޓޯރިއާ ފްރޮމްކިން (2000) ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ޕިޖިންއަކީ މުޢާމަލާތުކުރުމުގައި އެއް ބަހެއް ހިއްސާނުކުރާ ދެފަރާތަކުން ވިޔަފާރިއާއި އެހެނިހެން ސަބަބުތަކަކާހުރެ ބޭއްވި މީހުން ބޭނުންކުރާ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ސިސްޓަމަކަށް ކިޔާ ނަމެކެވެ.

ޕިޖިންއަށް ތަރައްޤީވެ ގިނަ ބަހަކު ބޭނުންކުރާ މުޖުތަމަޢުތަކުން ފުދުމުން ކްރިއޯލްވަނީ ވެއެވެ. ޑޭވިޑް ކްރިސްޓަލް (2000) ހާމަކުރައްވާ ގޮތުގައި ކްރިއޯލްއަކީ މުޖުތަމަޢެއްގެ މާދަރީ ބަހަކަށް ވެގެންދާ ޕިޖިން ބަހަކަށް ކިޔާ ނަމެކެވެ. ޕިޖިންއެއް އުފެދި އެޕިޖިން ބަހެއްގެ ތެރޭގައި މުޖުތަމަޢުތަކުން ފުރި އެބަސް ކުދިންނަށް އަލުން އުނގަންނައިދީ މާދަރީބަހަކަށް ޕިޖިން ވެއްޖެނަމަ އެހިސާބުން ކްރިއޯލްއަކަށް ބަދަލުވާކަމަށް ސްޓޮކާ ކޭ އައި ޖީ ސިމްޕްސަން (2003) ހާމަކުރައްވައެވެ.

ޕިޖިން ނުވަތަ ކްރިއޯލް ތަރައްގީވާ މުޖުތަމަޢުތައް:

ޕިޖިން ނުވަތަ ކްރިއޯލް ތަރައްގީވާ މުޖުތަމަޢުތަކުގެ ހުންނަނަކަމަށް ރޮނަލްޑް ވަރޑްހޯ އާއި ޖެނެޓް އެމް ފުލަރ (2014) ހާމަކުރައްވައެވެ. އެމުޖުތަމަޢުތައް ބާރުވެރި މައިގަނޑު 4 ބައިކަމެކެވެ. ތާވަލު 1 ން ބަލާލުމުން، އެންމެ ފުރަތަމަ ޕިޖިން ބޭނުންކުރަން ފެށި ވަނީ ސަގާފަތްތަކުގައި ހުރަސްތަކެއް އަންނައިރުއެވެ. ނަމަވެސް ފަހުން އެކުރެހުން ޕިޖިންއަކަށް ބަދަލުވެ އަމިއްލަ ފެށުން ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު ހުރެއެވެ. އެހިސާބުން މާދަރީ ބަހެއްގެ ގޮތުގައި ކުދިންނަށް ދަސްވެ ކްރިއޯލްއަކަށް ބަދަލުވެއެވެ. އެކްރިއޯލް ބޭނުންކުރުމުގެ އެހެން ސްޓޭންޑަރޑް ބަހަކަށް ބަދަލުވުމުގެ ފުރުޞަތު ޑީކްރިއޯލައިޒޭޝަން ސަބަބުން ލިބިގެންދެއެވެ.

ތާވަލު: 1 ޕިޖިންއާއި ކްރިއޯލް ތަރައްޤީވާ މަރުޙަލާތައް

	އިޖުތިމާޢީ ހާލަތު	ބަހުގެ ގޮތުން އަންނަ ބަދަލު
1	ވަކި ހާލަތްތަކެއްގައި ބޭނުންކުރުން	ޖާރގަން ޕިޖިން
2	އަމިއްލަވެގެން ދިއުން	އެކްސްޓެންޑެޑް ޕިޖިން
3	މާދަރީ ބަހަކަށް ބަދަލުވުން	ކްރިއޯލަށް ބަދަލުވުން
4	ވަކި ބަހަކަށް ބަދަލުވެ ސްޓޭންޑަޑް ބަހަކަށް ބަދަލުވުން	ޑީކްރިއޯލައިޒޭޝަން

ސޯސް : ޔުނިވަރސިޓީ ޑުއިސްބަރގ އެސެން. (2014). ޕިޖިންސް އެންޑް ކްރިއޯލްސް. ނެގި https://www·uni-due·de/SVE/VARS_ PidginsAndCreoles·htm ން.

ޕިޖިންތަކުން ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް ސިފަތައް:

ދުނިޔޭގައި އެތައް ޕިޖިނެއް އުފެދި ތަރައްޤީ ވެއްޖެއެވެ. ޕީޓަރ މުއިސްކެން، ނޯމަލް ސްމިތު (1995) ހާމަކުރައްވާ ގޮތުގައި ޕިޖިންތަކުން ފާހަގަކުރެވޭ ސިފަތަކެއް ހުރެއެވެ. އެ ސިފަތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބައެއް ކަންކަން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

1. ޒަމާން މަދުވުން (ހަމައެކަނި ނިމުނުކަމާއި ވާނުކަން ބޭނުންކުރުން)
2. ޒާތީ ނަމުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުން ކުރާ ނަން މަދުވުން (އަހަރެން މަ، އަޅުގަނޑު)
3. އާރޓިކަލް ބޭނުންކުރާ މިންވަރު މަދުވުން ނުވަތަ އެއްވެސް ގޮތަކަށް ބޭނުންނުކުރުން
4. ނަންއިތުރު ނަމުގެ ފަހަތަށް ގެނައުމާއި ގުޅާ ބަސް ބޭނުންނުކުރާ މިންވަރު މަދުވުން
5. ނަފީކުރުން ކުރިއަށް ގެނައުން
6. ސްޓޭންޑް ކޮޕިޔުލާ ބޭނުން ނުކުރުން / މަދުވުން
7. އާއްމުކޮށް ބޭނުންކުރަނީ ސަބްޖެކްޓް، ވަރބް، އޮބްޖެކްޓް.

މީގެ އިތުރުން ޕްރޮޑަކްޓިވް ގޮތުން ވަވަލް ފިޔަވާ ދެން ހުރިހާ ބައެއް އަޑުތައް ދުއްވާލުން (ބޭނުން ނުކުރުން ފަދަ ކަންކަން ފެންނަކަމަށް ޕީޓަރ މުއިސްކެން، ނޯމަލް ސްމިތު (1995) ހާމަކުރައްވައެވެ. އަދި މޯފޮލޮޖީއަށް ބަލާއިރު، ލަފުޒުތަކުގެ

ފަހުން ބަހެއް ދޫކޮށްލުން ފަދަ، ލަފުޒާ އުފެއްދުމުން އެ ލަފުޒު ތަރުޖަމާކުރުން ފަދަ ކަންކަން ކުރާކަން ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަށް މަނިކުބޭރު ޒޭން (2000) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އޭނާ އިތުރަށް ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ގޮތުން ބަލާއިރު، ލަފުޒު އެކުލެވޭ ތަރުތީބާއި ބޭސިކް ޖުމްލަތަކުގެ ބިނާކުރުމުގައި ޖާނު ޖުމްލަ ބޭނުންކުރާގޮތް ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަށެވެ. އަދި ސަބްޖެކްޓް އޮބްޖެކްޓް ވާބުގެ ބިނާކުރުމުގައި އަދި ނުވަތަ ފަދަ އަކުރުތަކުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި ކްލިޓިކްސް ޖުމުލަ ބޭނުންކުރާ ތަރުތީބުގައި މަނިކުބޭރު ޒޭން (2000) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. މީގެ އިތުރުން ޖަމާން ބަދަލުވާކަން އަންގައި ދިނުމަށް "އޭޖެންޓިވް" ބޭނުންކުރާ ތަރުތީބު ސުލޭޝަން ކާ އާއި ޖޭ ސިޔާސީ (2003) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. ކޮލިމް ޖޭން (2000) ފާހަގަކޮށްފާ ގޮތުގައި ޓީޗަރުން ބަސްތަކުގައި މުދައްރިސުންނާއި ބޭނުންކުރާ ސަބަބުން އެކަން ޕްރޮއިލެމްސްތަކައި މާނައިގެ އިތުރުވަޒަންކުރުމަށް އެއް ބަހެއްގެ ފޯމު މާނަތައް އުފެއްދިއިރު، ކޮންޓެކްސްޓް ލަފުޒުގެ އިތުރުކޮށް ކުރެވޭ.

ދިވެހި ބަހުގެ ގަވާއިދު

ދިވެހިބަހުގައި "އަކުރު" މި ލަފުޒު ދެ ގޮތަކަށް މާނަކުރެއެވެ. ފުރަތަމަ ގޮތަކީ ދިވެހިބަހުގެ ތާނަ އަކުރުތަކުގެ ނިޝާންތަކަށް ބޭނުންކުރާ ނަމެއްގެ ގޮތުގައެވެ. އެއަށް ހަރުފުއިސްމީގެ އަކުރުތަކާ ކުރިމަތިން މުޙައްމަދު އަމީން (2010) އަދި މުޙައްމަދު ޖަމީލް (1979) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. ހަމައެހެންމެ "އަކުރު" ބޭނުންކުރެވޭ ދެވަނަ ގޮތަކަށް ހުސައިން ރަޝީދު އަހުމަދު (1999) އާއި މުޙައްމަދު ނާޒިމް (2006) ވިދާޅުވާ ދިވެހިބަހުގެ ލަފުޒުތަށް ވަކިން އެ ލަފުޒެއް އަންނަހުށް އެއްގޮތް މާނައެއް ދޭނެ ލަފުޒުތަކަށެވެ. ދިވެހިބަހުގައި 'ހުރުން' 'އިނުން' 'އޮތުން' ބޭނުންކުރާ ހަމަތަކާއި ބައިގޮތުން މުހައްމަދު ޖަމީލް ދީދީ (1970) އާއި ޢަލީ އަހުމަދު (1970) އާއި ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު (2004) އަދި ޢަބްދުﷲ ސާދިޤު (1993) ބަޔާންކޮށްފާވަނީ 'ހުރުން' ބޭނުންކުރެވޭ ތިމާގެ އަމިއްލަ ބާރުގެ މައްޗަށް ބުރަވާ، ހުރިހާ ތަކެއްޗާއި އިންސާނާގެ ކަންތައްތަކާ މުނާސިބު ސިފަތަކާއި އަދި އެތަން ބާވަތްތަކުގެ ތަކުރާ އެއްޗެހި އެއްޗެހި ގުޅޭ ޖާހިލުކޮށްލާތީ ވަޒީފާއާގައި ކުރެވެ. 'އިނުން' ބޭނުން ކުރެވޭ ގޮތަކީ ތަފާތުކުރާ ހުސައިން ސަލާޙުއްދީން (1347ހ.) ބާރާންކުރަށްވާ އަންހެނުންނާއި ދިރޭތަކުގެ ތެރެއިން އިންސާނުން ނޫން ދުނިޔެއިގެ ތަކެތިން ވަކިތަކާގެ. އަދި 'އޮތުން' ބޭނުންކުރެވޭ ތިމާގެ އެއްވެސް ބާރެއްނެތި ބަސްތަކާއިގެ އެއްޗިހިކޮތާ ތަކެތިއާއި، ދިރޭތަކުގެ ތެރެއިން ހަރަކާތްތަކުން ޖެހިފައި ބަޔާންކުރެވިފައި ތަކެއްޗަށްކަމަށް ހުސައިން ސަލާޙުއްދީން (1347ހ.) ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު (2004) ފާހަގަކޮށްފާ ގޮތުގައި ދިވެހި ބަހުގެ ޖަމާން ބެހިސް

6 ބަޔަކަށެވެ. އެއީ ވާހަކަ، ވާދަވެރިކަން، ވާހަކަން، ނިމުނުކަން، ނިމިނިމުނުކަން އަދި ނަމަވުމެވެ.

ބަހުގެ މައިގަނޑު ފަންކްޝަންތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްކަލަޔަ ސޯޝަލް ކޮންޓެކްސްޓް އާއި ސޮލިޑެރިޓީއެވެ. ސޯޝަލް ކޮންޓެކްސްޓަކީ ޖެންޑަރއާއި ޢުމުރާއި ގުޅުން އޮންނަ ތަފާތު ކަންކަމެވެ. ސޮލިޑެރިޓީއަކީ ވަކިބަޔަކާ ގުޅިފައިވާކަން ދައްކާ އެއްބަޔަކީ މާނަވީ ގުޅުމެވެ. ރޮމެއިން އަދި ހަމަލްޓަން ސިޔާސީ ބައިވަރު ބިނާކުރުމުގައި ގުޅުން ހުރިގޮތް ބަޔާން ކުރާ ގޮތުން، ބަހުގެ ބޭނުން ވަކިވަކި ގުޅުންތަކުން ދިރިހުރި، ބަހެއް ހިންގާ ގޮތް ތަފާތު ވެގެންދެއެވެ. ދިވެހި ބަހުގެ މުޖުތަމަޢު ކުލަވަރު ގެނައި ބަދަލުތައް ކުޑަކުރަން ފެށިއެވެ. ނަމަވެސް ވާހަކަދެކެވުމުގައި ދަށު ދުވަސްތަކަށް މަކުނަކީ ސޮލިޑެރިޓީގެ ސާފު ނިޝާނެއް ކަމުގައި ބަލާފައިވެއެވެ. ހުއްދަ ސޯޝަލް ނިޝާނެއް ގޮތުގައި (1997) ފިޝްމަން އާއި ހޮލްމްސް ދެކޮށްފައިވާ ގޮތުން ސޮސައިޓީއެއްގެ ބަހަކީ ސޮލިޑެރިޓީ ދައްކާ ފާހަގަތަކެކެވެ (އިއްތިޙާދު ދައްކާ). ނަމަވެސް ސޮލިޑެރިޓީ.

ދިރާސާގެ ވަޞްފު އަދި ނަތީޖާ

މި ދިރާސާ ހެދުމަށް އިންޓަރވިއު ކުރެވުނީ ޖިސްމާނީ ސްޓެޓިސްޓިކްސް ބެލި މަލަސް ގެ ތަކެތި ތަރައްގީ ކުރާ އަންހެން ކުދިންނާއި އެމީހުން ވެސް. މި ގޮތަށް ރިސަރޗަރުން ކޮށްފައިވާ ސުވާލުތަކާ ބަހާ އިން އަޅަމުން މާލެއާއި ހުޅުމާލޭގެ ރަށްތަކުގެ ބޭފުޅުންނާ ދިރާސާކުރި ޝީޓް ފަރާތްތަކުގެ (2011) ހޯދުންތަކުގެ ތެރެއިން ބޭނުން ކުރެވިފައިވެއެވެ. މިއީ ރެކޯޑް ކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ސުވާލުތަކުގެ ތެރެއިން ކުރިއެރުމާއި ބެހޭ ދެރަދުވަސްތަކުގެ ގޮތުގައި ގަބޫލު ކުރަމުން ނަތީޖާ ހޯދާފައިވެއެވެ. މި ވަރަށް ބޭނުން ދާއިރާގެ ސުވާލުތައް ތަރުތީބުކޮށް ހުރުމަށް ފަސްޓް ޕޭޖުން ހޯދުނު ނަތީޖާތައް ހާމަކުރެވިފައިވެއެވެ.

މިދިރާސާގެ ސާމްޕަލްގެ ގޮތުގައި އިންޓަރވިއު ސުވާލުތަކުގެ ތަފާތު މަސައްކަތްތަކުގައި އެކި ބަހަށް ތަފާތު ކުރެވުނެވެ. މި ގޮތަށް ހިމެނޭ 3 މީހުންނެވެ. 3 މީހުންގެ ތެރެއިން އިނގިރޭސިބަހުން 1 އާއި 3 އަހަރު މީހާވެސް ގައި ކުރިމަތިލާފައިވާ ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތެކެވެ. އިނގިރޭސިބަސް 2 އާއި 6 އަހަރު ގިނަ ދިރާސާ ކުރުމުގައި ފައިދާ ކުރެވެއެވެ. އަދި އިނގިރޭސިބަސް-3 އާއި 1 އަހަރު ކުރިމަތިލާފައި ކުރިމަތިލާ ފަރާތެއް ތަކެއްގެ ގޮތުގައި ފޯރުކޮށްދެއެވެ. މި ގޮތަށް އެބައިގެ ޢުމުރަކީ 24 އަހަރެވެ. މިފަދަ ގޮތަށް އިންޓަރވިއު އެކި ދިރާސާގެ ސުވާލުތަކުން ތަރުތީބުކުރެވި ދުރުގަބޫލު ކުރެވުނެވެ.

ދިރާސާ ހެދުމަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ބަހުގެ މަސައްކަތް ގުޅުނު ތަފާތުތައް އިނގިރޭސިބަހުގެ ވެރިންގެ ގިނައީން ހުއްޓަ ކުރީގެ ދިރާސާތަކުގެ ތަޖުރިބާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭން ތަފާތު ކަންތައްތަކުގެ އިތުރު ހުރިވެއެވެ. މިގޮތުން ދެ ފަހަރުގެ ތަރިން ދިރާސާތަކުގެ ތަފާސީލު ގެނެސް އިނގިރޭސިބަހުންނާ ތަފާތުކަމާ ފުރިހަމަވެފައިވެއެވެ. އަދި ޖިންސުގަ ފަހަރު އިނގިރޭސިބަހުންނާ ބައްދަލުވުން ބެހެއް

ސުވާލުތައްކޮށް 11 މިނެޓާއި 14 ސިކުންތުގެ ތެރޭ މުޙާވަރާތެއް ކުރީމެވެ. އެއަށްފަހު އިންޓަވިއުން ދެއްކި ވާހަކަތައް (އެޕެންޑިކްސް - 1) ޓްރާންސްކްރިޕްޓަށް ލިޔުނީމެވެ. އަދި އެވާހަކަތަކުން ފާހަގަކުރެވޭ އަނގަބަހުގެ ސިފަތަކާއި ، ލިޔުމުބަހުގެ ސިފަތަކާއި ގަވާއިދުގެ ސިފަތަކާއި މާނައިގެ ސިފަތަކުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން ވަކި ތަފާތުކަން އަޅައި ބަލައިލެވުނެވެ. އެއަށްފަހު، ދިވެހި ބަހުގެ ގަވާއިދާ ތަފާތުވާ ކަންކަން ދެނެގަތީމެވެ. އަދި ރާބިތަތާއި ތަފާތުތަކުން އެއްގޮތަށް ހުރިގޮތް ނަތީޖާތައް ނެރެވުނެވެ. އެއަށްފަހު އެ ހޯދުންތަކާ އެކު ލިޔުންތެރިންގެ ފަރާތްތަކާއި ޚިޔާލުތަކުގެ އެހީގައި ތަޙުލީލުކުރެވުނެވެ.

ނަތީޖާތައް

ހ. އަޑުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތައް

ތާވަލު: 2 އަޑުތައް ބަދަލުވެފައިވާކަން އަންގައިދޭ ތާވަލު

	ޖުމްލަ	އިނގްލަންޑް ކިޔާގޮތް	ދިވެހިން ކިޔާ ގޮތް
1	މަޝްރިހަ ވެސް ކަސި.	maʃrıha	masrıha
2	ދިބެހި ކަސި. ބަސްގެފަރާޅުގެ ކަސި.	ḍıbɛhı	ḍıvɛhı
3	ގުނދުން ހަދަ ރޮއްޖެއް. ގޮރުދިޔަ.	goruḍijʌ	gʌruḍijʌ

ތާވަލު:2 ން ހާމަވަނީ އާއްމުކޮށް ދިވެހިން ބޭނުންކުރާ ބައެއް ލަފުޒުތަކުގެ އަޑުތަކުގެ ބަދަލުގައި އެހެން އަޑުތައް އިނގްލަންޑުން ބޭނުންކުރާ ކަމުގައެވެ. މިގޮތުން ތާވަލު 1 ގެ 1 ގައި ބަޔާން މަޝްރިހައިގެ ބަދަލުގައި އިނގްލަންޑުން ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ މަޝްރިހަ އެވެ. /s/ ގެ އަޑުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްފައި ވަނީ / ʃ / އަޑެވެ. ތާވަލު 1 ގެ 2 ގައި ދިވެހި ބަހުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ ދިބެހި އެވެ. / v / އަޑުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ / b / އަޑެވެ. ތާވަލު 1 ގެ 3 ގައި ގަރުދިޔަ ބަހުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ ގޮރުދިޔަ އެވެ. / ʌ / އަޑުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ / o / އަޑެވެ.

ށ. ވަޒުފީގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން

ތާވަލު: 3 ބައެއް އެފިކްސްތައް ދޫކޮށްލުން

	ޖުމްލަ	ދޫކޮށްލާފައިވާ އެފިކްސް
1	މިތާ އައިސް ދަސްކުރި.	މި ތަނަށް އައިސް ދަސްކުރި
2	ކޮންމެ ތަނަކު ދޯނި ދު މީހުން	ކޮންމެ ތަނަކަށް ދޯނި ދު މީހުން
3	ޖަހާއިރު އަނބުރާ ގެއްޖި އަނގަނގަ ޖެހުން	ގެއްޖި އަނގަ އަނގަނގަ ޖެހުން

ތާވަލު 3 ން ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް އެފިކްސްތައް (ދިވެހި ބަހުގައި ފުރަހަމަކޮށްދޭ ބައެއް އަކުރުތައް) ދޫކޮށްލައިގެން ފާހަގަކުރެވުނުކަމަށް ފުރިހަމަ ކޮންމެއިވާ ކަމެވެ. ތާވަލު 3 ގެ 1 ގައިވާ ވަކިފާހަގަކޮށް ރައްދުވާކަން ހާމަކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ 'އަށް'

ދޫކޮށްލާފައެވެ. ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ "މިތާ އައިސް" މިގޮތަށެވެ. ތާވަލު 3 ގެ 2 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ "އަށް" ފުރިހަމައަށް ބޭނުންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. ތަނުގެ އެކަށަރިވާއިރު ބޭނުންކުރާ 'ކ' ބޭނުންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. ތާވަލު 3ގެ 3 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވަނީވެސް 'އަށް' ބޭނުން ނުކޮށެވެ.

ނ. ގަވައިދުގެ ގޮތުން ފުރަގަސްކުރާ ކަންކަން

ތާވަލު: 4 ޖުމުލަތަކުގައި ލަފުޒު އޮޅުނު ތަރުތީބުގެ ތާވަލު

	ތަރުތީބު ބަދަލުވެފައިވާ ޖުމުލަ	ކަންހުރާ (S)	ކަން (V)	ޢައްދުވާ (O)	ތަރުތީބުވި ގޮތް
1	ދެން އެތަން ނިސްބަތްވައި އަރީ ދަރުބާރުގެއަށް.	------------------	އަރީ	ދަރުބާރުގެއަށް	SVO
2	ދެން މިދަނީ ނައިބުރާކެބަރު އަސްއެވެސް.	------------------	މި ދަނީ	ނައިބުރާކެބަރު	SVO
3	ތަކެއްޗު ކަނީ ބަތް.	------------------	ކަނީ	ބަތް	SVO
4	ހޯދައިގެން ދެން މިއައީ ކައިގެން	------------------	މިއައީ	ކައިގެން	SVO
5	ދާނީ 7 މީހުން މަސައްކަތުގައި.	ހަތް މީހުން	ދާނީ	މަސައްކަތުގައި	SVO

ތާވަލު 4 ން ހާމަވަނީ ޖުމުލަތަކުގައި ލަފުޒު އޮޅުނުފައިވާ ތަރުތީބެވެ. އިނގިރޭސިބަހުން ލަފުޒުތައް އޮޅުނުފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް ލަފުޒު އޮޅުނުފައި ވެއެވެ. މިގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ އެއް ގޮތަކީ އެންމެ ފުރަތަމަ ކަންހުރާ އެއަށްފަހު، ކަން ދެން ޢައްދުވާ ގެންސެގެން ޖުމުލަ ފުރިހަމަ ކުރުމެވެ. ތާވަލު 4 ގެ 1،2،3،4،5 ގައިވެސްވަނީ އެފަދަ ތަރުތީބަކުން ރާވާފައިވާ ޖުމުލަ ތަކެކެވެ. ބަޔަކު ޖުމުލަ ތަކުގައި ކަންހުރާ ބާރުންކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން 1،2،3،4 ގައި އެއީ ނަމުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާ ބަދަލުނަން ބޭނުންކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން ޖަހާން އަދަބީ ފަރާތްތަކުން ވާހަކަދައްކާއިރު ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ގޮތްވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ތާވަލު: 5 ން ހާމަކޮށްދޭނީ އިނގިރޭސިބަހުން ބަޔަކު ވަހަކަ ދިވެހި ބަހުގެ ޖަހާންތަކާ ޒިޔާރަތް ވާހަކަދައްކާ ކަމެވެ. ތާވަލު 5 ގެ 1 ގައި ނިމުން ކަމުގެ ޖަހާނުގައި ވާހަކަދައްކަން ޖެހޭ ހާލަތުގައި އިނގިރޭސިބަހުން ވާހަކަދައްކާވައިވާ ލަފުޒުކަމުގެ ޖަހާންގައެވެ. ތާވަލު 5ގެ 2 ގައި ނިމުން ކަމުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ މަސްދަރުކަމެވެ. އެއްވެސް ޖަހާނަކަށް "ނުގެން" ފަސްތާވައިއް ނުވެއެވެ. ތާވަލު 5 ގެ 3 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ "ލިބޭ" ގެ ބަދަލުގައި "ލިބޭނީ" ބޭނުންކުރުމުން މާނައަށް ފުރިހަމަކަން އަންނަގޮތް ބޮޑުކަމަށް ގަބޫލުކުރެވިފައެވެ.

ތާވަލު: 5 ޖަމާން އަޑުވާވައިގެން ބޭނުންކުރާކަން އަންގައިދޭ ތާވަލު

	ޖުމުލަ ބޭނުންކުރި ގޮތް	މައްސަލަ
1	ތަރިކާ... ސަމްސުންގް.... ޕްރޮޑަކްޓްސްތަށް ގެންދަނީ.	ގެންދިޔައީމާވެ. ބޭނުމުގެ ބަދަލުގައި ގެންދަނީ ބޭނުން
2	ދަރުބާރުގެއަށް އައިއްސާ އެލިސްޓެއް ނަގުން.	ނަގާފާ ބޭނުމުގެ ބަދަލުގައި ނަގުން ބޭނުން
3	ހަޅުތާއަކު ލިބޭ އެންމެ ދުވަސް ހުކުރު ހޮނިހިރު.	ލިބޭނީ ބޭނުމުގެ ބަދަލުގައި ލިބޭ ބޭނުން

މީގެ އިތުރުންވެސް ވަރަށް ގިނަ ގަވައިދުހުރެތްތައް އިންގްލިޝްބަހުގެ ވާހަކަތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައި ވެއެވެ. ތާވަލު 6 ގައި ފާހަގަކޮށްލެވިފައިވާ 7 ކަމަކީ މިގޮތުން ފާހަގަކުރެވުނު ބައެއް ކަންކަމެވެ.

ތާވަލު: 6 ބޭނުންކޮށްފައިވާ ބައެއް ކުރު ޖުމުލަތައް

	ޖުމުލަ	ކުރު
6.1	ގެން ގޮސްސަވައި ސަމްސުންގް ހަދަނީ.	ގެން ގޮސް ސަމްސުންގް ހަދަނީ
6.2	ދެ މީހުންގެ މަސައްކަތުން އެއް މީހަކު ކުރިވާ	ދެމީހުންގެ މަސައްކަތް އެކަކުކުރިވާ
6.3	އަސްލު އެންމެން ހުރެއްޖޭ އުދަނގޫ ނުވާނެ ދޯ..	އެންމެން ތިބެއްޖެނަމަ
6.4	މަސައްކަތް ނުހުރެއްޖޭ ބައެއް ދުވަސްދުވަހު	މަސައްކަތް ނެތް ނަމަ
6.5	އެ ހިންނަނީ ޖެއްސީ.	އެ ރޮންނަ ޖެއްސީ
6.6	މިހާރު ގޮސްލީ ދެފަހަރު.	މިހާރު ހިނގައްޖެ ދެ ފަހަރު
6.7	ސަމްސުންގް އާ އެއްޗެހިސް ރެޖިސްޓަރުވައި	ސަމްސުންގާއި ތަކެތި ރެޖިސްޓަރުވައި ....

ތާވަލު 6 ގެ 6.1 ގައި "ގެންގޮސް" ގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ "ގެންގޮސްފައި" އެވެ. މި ބޭނުމުގައި 'ފައި' އިތުރުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. 6.2 ގައި ބޭނުންކޮށްފައި ވަނީ އެކަކުގެ ބަދަލުގައި "އެއް މީހަކު" އެވެ. އެކަކީ މީހަކަށް ނިސްބަތްކުރެވިދާ އެކަކު މިގޮތަށް ބަދަލު ކޮށް ކިޔައި އުޅެއެވެ. 6.3 ގައި 'ތިބެން' ގެ ބަދަލުގައި 'ހުރެން' ބޭނުންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. 6.4 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ހުރެއްޖެ އިދިކޮޅު ނުހުރެއްޖެއެވެ. އެ ބޭނުމުގައި ހުރެން ވަނީ ނަފީކޮށްފައެވެ. ނަމަވެސް އެ ހާލަތުގައި ނަފީކުރަން ޖެހޭ އޮޅުމުގެ އިދިކޮޅެވެ. އެއީ ނެތުމެވެ. 6.5 ގައި ރޮއްވާއި އޮތުން އަޑުވާވާފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. 6.6 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ 'ގޮސްލީ' ގެ ބަދަލުގައި ދިވެހި ބަހުގެ ހަމަތަކުން ބޭނުންކުރަނީ 'ހިނގައްޖެ' އެވެ. 6.7 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ 'އެއްޗެހިސް' ގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރަންޖެހޭނީ ' އެއްޗެހި' ނުވަތަ ތަކެއްޗެވެ.

މާނައިގެ ގޮތުން ފަރަގުކުރުވާ ކަންކަން

ތާވަލު: 7 މާނަ ބަދަލުވާ ލަފުޒު

	ޖުމުލަ	ލަފުޒުތައް ބޭނުންކޮށްފައިވާ މާނަ
1	ދަރުބާރުގޭގައި .... އަޑެއް ސަލޫޓެއް ހުށި.	ކޮންމެވެސް
	ސައިބޯން ދަހި އަޑެއް ވިހަރަ.	އާއްމުކޮށް ދާ ހޮބަލަން
2	ދުން ދިން ދެން ސަލޫޓެ ނަގައިފިއްޔާ ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫވާނެ.	ހަދަން ހަވާލުވެއްޖެނަމަ
	ދަރުބާރުގެއަށް އައިއްސާ އެކިސްފައެއް ނަގަން.	ގެއަށް ގެންދިއުމަށް ޚާއްޞަން
	ސަލޫޓެ ލަފިބ ޖޫރީގެކޮޅަށް ނަގާ...	އެއްޗެއް ހުރިތަނުން ނަގަން

ތާވަލު 7 ން ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް ލަފުޒުތަކަށް ތަފާތު މާނަތަކެއް ހިމަނައިގެން އިސްތިޢުމާލުކޮށްގެން ބޭނުންކޮށްފައި ވާކަމެވެ. މިގޮތުން 'އަޑެއް' ދެ މާނައެއްގައި ބޭނުންކޮށްފައި ވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެއް މާނައަކީ 'ކޮންމެވެސް' މާނައިގަ އެވެ. 'އަޑެއް' ބޭނުން ކޮށްފައިވާ އަނެއް މާނައަކީ އެންމެންނަށް އެނގޭ ތަނެއް ބުނެދިނުމުގެ މާނައިގައެވެ. ވާހަކަދައްކާ ގޮތުގައި އަޑެއް ބުނުމުން ކޮޅަށަ " ހެދިހެން ކަން ދާ ހޮބަލަވެ.

'ނަގަން' މިލަފުޒުވެސް ތަފާތު މާނަތަކުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. އެއް މާނައަކީ ހަވާލުވުމުގެ މާނައިގައެވެ. އަނެއް މާނައަކީ އެއްޗެއް ޚާއްޞަވުމުގެ މާނައިގައެވެ. ދެން ބޭނުންކޮށްފައިވާ ތަނަކީ އެއްޗެއް ބަދަލުކުރުމުގެ މާނައިގައެވެ.

އިތުރުކަންކަން

މިގެ އިތުރުން ތަފާތުވައްތަރުގެ ގޮތްތަށް ހަދާ ބޭނުންކުރާ މިންވަރު މަދުވެގެން ސަބްޖެކްޓްކޮށްގެ ބަދަލުގައި ކޮމްޕްލިމެންޓް ޖުމުލަބޭނުންކުރާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ތާވަލު 8 ން ހަމަވަނީ ޖުމުލަ ގެތުގައި މުޅިންވެސް 'ދެން' މިލަފުޒު ބޭނުންކޮށްފައިވާތަން. ތާވަލު 8.1 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ހަމައެކަނި ކަ ވާހަކަ ދެގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ 'ދެން' މި ލަފުޒެވެ. 8.2 ގައިވެސް ކުރުމަށްދުވަހު އިތުރަށް ކުރިއަށް ދެގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ 'ދެން' މިލަފުޒެވެ. ހުކުރު ދުވަހު ބަސްދުވުމަށް ގޮސް ކަންތައްތައް ތަރުތީބު ވަކަށް ބުނުމަށްފަހު ދެ ކޮޓަރު ވަރަށްކޮށްލައިގެ ވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. 8.4 ގައިވެސް ' ދެން' ބޭނުންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

ތާވަލު: 8 ސަބްޖެކްޓް ކްލޯޒްގެ ބަދަލުގައި ކޮމްޕްލިމެންޓް ޖުމުލަ ބޭނުންކުރުން

	ބޭނުންކުރި ޖުމުލަ	ކޮމްޕްލިމެންޓްކުރި ގޮތް
8.1	ކޯލައިގެން ދެން މިއަދީ ކައިގެން	ދެން މިއަދީ ކައިގެން
8.2	އެއްޗެހި ޓްރޭނިންގައި ތި... ދެން ހަމަ ނިދަން އައީ.	ދެން ހަމަ ނިދަން އައީ.
8.3	ހުކުރު ދުވަހު އެންމެ ގިނަ ކަންތައް އޮންނަނީ. ބަންދުވީމާ.	-------- ބަންދުވީމާ.
8.4	ނައިޓްމާކެޓް ސަވާރެއް ހަދައިގެން ދެން އެތާ އިނީ.	ދެން އެތާ އިނީ.

ޑިސްކަޝަން

ކުރެވުނު ދިރާސާއިން ފާހަގަކުރެވުނު އެއް ކަމަކީ އިނގިރޭސިބަހުން ބޭނުންކުރާ ބަހުގައި ހަރުދަނާ ގަވާއިދުތަކެއް ނުހުންނަކަމެވެ. ދިވެހި ބަހުގެ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ބަސްތައް ބޭނުން ކުރަމުން ނުދާކަމެކެވެ. ތާވަލު: 6 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ކުރު ތަފްޞީލަކުން މިކަން ސާބިތުވެއެވެ. ލޯރީ ބޯއަރ އަދި ޕީޓަރ ޓްރަޑްގިލް (1999) ވިދާޅުވާ ދެ ފަރާތުގެ މާދަރީ ބަހުގެ މައިގަނޑުތަކުން މަދުބަޔަކާއި ގަވައިދުތަކުން މަދުބަހެއް ބޭނުންކޮށްގެން އިނގިރޭސިބަސް މިބަސް ބޭނުންކުރާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މީގެ އިތުރުން ބަހެއް ތަރުތީބުކޮށް ހިންގުމުގައި އަދިބަހެއް ބަދަލުވެގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ޖިން އިނގިރޭސިބަހުގެ ވާހަކަތަކުންވެސް މިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން ތާވަލު 2 ން ހާމަވި 3 އަދި ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. އެއީ / ʃ / އަކުރާއި / b / އަކުރާއި / o / އަކުރެވެ. މިއީ ޕިޖިންއަކުން ފުންނާން އެއްސިފަކުރަމުން ޕީޓަރ މުއިސްކެން އާއި ނޯވަލް ސްމިތު (1995) ހާމަކުރައްވައެވެ. މިގޮތަށް އަދިބަހެއް ބަދަލުވާނަމަ އުފެދިގެން ފަރާން އެއަދިބަހަކާ ދެކި ތަފާތު ބަދަލުވުމުގެ ފުރުސަތު އޮންނަކަމަށްވެސް ޕީޓަރ މުއިސްކެން އާއި ނޯވަލް ސްމިތު (1995) ހާމަކުރައްވައެވެ.

ޕިޖިންއަކުން ފުރިހަ އަސްލު ސިފައިގެ ތާވަލު 3 ން ފާހަގަކުރެވުނު ބައެއް އެޑްޖަސްޓްމަންޓް ޑްރޮޕްކޮށްލައިގެން ވަރަކަށްދެކެވެ. މިސާލަކަށް ޕިޖިންބަހުގައި އެޑްޖަސްޓްމަންޓް ޑްރޮޕްކޮށްލައިގެން ވާހަކަދައްކާކަމަށް ޕީޓަރ މުއިސްކެން، ނޯވަލް ސްމިތު (1995) ހާމަކުރައްވައެވެ. މިގޮތުން ވަކިފަރާތަކަށް ނިސްބަތްކުރުމަކީ ދިވެހި ބަހުގައި 'އަށް' ޑްރޮޕްކޮށްލާފައިވާކަން ތާވަލު 3 ން ފާހަގަކުރެވުނެވެ. ދިވެހި ބަހުގައި "އަށް" ބޭނުންކުރަނީ ވަކިފަރާތަކަށް އެކަން ނުވަތަ އެއްޗެއް ނިސްބަތް ކުރުމަކަށް ދިވެހިބަހާއި

ތާރީޚަށް ހިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު (2004) ހާމަކުރައްވައެވެ. ނަމަވެސް އިނގިރޭސިބަހުގެ ވާހަކަދައްކާއިރުގައި ނިސްބަތުގެ މި އަކުރު ބޭނުންކޮށްފައި ނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

ކޮންމެ ބަހެއްގައިވެސް ތަރުތީބުކުރުމުގެ އާއްމު އުސޫލެއް އޮންނަ ފަދައިން ދިވެހި ބަހުގައިވެސް މިކަން ވަކިގޮތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ. ރާމިޒް އަލީ (2007) ވިދާޅުވާގޮތުގައި ދިވެހި ބަހުގައި އާއްމުކޮށް ޖުމްލަ އަޑުއަހާގޮތުގައި ހުންނަނީ ފުރަތަމަ ކަންކުރާ، އެއަށްފަހު ތަކެއްޗާ އަދި އޭގެ ފަހުން ކަން އަންނަ އުސޫލުންނެވެ. " SOV " ގެ އުސޫލުންނެވެ. ނަމަވެސް ބާވަތު 4 ނަ ބަޔާއިރު ފުރުޞަތު މިއުސޫލާ ހިލާފަށް ވާހަކަދައްކާފައިވާ ތަނެވެ. ބޭނުންކުރެވިފައިވާ އެންމެ ފުރަތަމަ ކަންކުރާ އެވެ. އެއަށްފަހު، ކަން ބޭނުންކުރާ ތަކެއްޗާ ގެންގުޅެގެން ޖުމްލަ ފުރިހަމަ ކުރާގޮތްތަކެއްވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މިސަ ދިރާސާތަކުގައި ހޯއްދަވާފައިވާ ފިކުރުގެން އަންނަ މަރުހަލާތަކުގައި ސަބްޖެކްޓް، ވާރބް، އޮބްޖެކްޓް އުސޫލުން ޖުމްލަ ހެދޭކަމަށް ޑޮކްޓަރު މުހައްސަން، ޝަރީފް ސުލައިމާން (1995) ހާމަކުރައްވައެވެ. ދިރާސާގައި ބައިވެރި ކުދި އިނގިރޭސިބަސްވެސް މި އުސޫލުބޭނުންކޮށްގެން ވާހަކަދައްކާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

އިނގިރޭސިބަހުގެ ވާހަކަތަކުން ފާހަގަކުރެވުނީ ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ހިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު (2004) ހާމަކުރައްވާ ދިވެހި ބަހުގެ ޒަމާންތައް ފުރިހަމައަށް ބޭނުންކުރަން ނޭނގޭ ކަމެވެ. އެންމެ ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވުނީ ވާރބްތަކުގެ ޒަމާނުގައި ތަފާތު ދައްކާކަމެވެ. ނިމުނު ކަމުގެ ޒަމާނުގައި ތަފާތުދައްކާކަން ޒާ ހާމަކޮށްދޭގޮތުގައިވެސް އަދި ވާނޭ ކަމުގެ ޒަމާނުގައި ތަފާތުދައްކާކަން ޒާ ހާމަކޮށްދޭގޮތުގައިވެސް "ވާނޭގޮތަށް" ބޭނުންކުރާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ޒަމާން ތަފާތުވާގޮތުން ތަފާތުދައްކާކަން ބަހުގެ ހަމައަށް ފުރިހަމައަށް އެނގެންތަކުގައި ނުވާތީއެވެ. އަދި ދިޔަން ބަހުން އުފެދިގެން އަންނައިރު ނިމުނުކަމާ ވާނޭކަމުގެ ޒަމާނުގައި ބަސް ވާހަކަތަކުގެ ދައްކާން އޮޅޭ އެއީ އާއްމު ކުދިކުދިން ސުލޫކާ ޓާ އާއި ބާ ސިވަލް (2003) ހާމަކުރައްވައެވެ.

ދިވެހި ބަހަކީވެސް ވަކިހަމައެއްކަމުގައި މައުސޫލުތަކެއް ހަމަޖެހިފައިވާބަހަކަށްވާއިރު، އެ ހަމައެއްގައި ހިލާފަށް ދިޔަ ވާހަކަތައް އިނގިރޭސިބަހުން ދައްކާފައިވާކަން ބާވަތު 6 ނަ ހާމަވެއެވެ. މިގޮތުން ބޭނުންކުރެވިފައިވާ "ގެންގޮސް" ގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވަނީ "ގެންގޮސްފައި" އެވެ. "ފައި، ގެން، ދުން" އިތުރު ކުރަނީ ކަންއިތުރު އުފެއްދުމަށްކަމަށް އަބްދުﷲ ސާދިޤު (1993) ވިދާޅުވެއެވެ. އެހެންކަމުން މިހާލަތުގައި ' ގެންގޮސްފައި' އެއީ ކުށް ބަހެކެވެ.

6.3 ގައި 'ތިބެން' ގެ ބަދަލުގައި 'ހުރިން' ބޭނުންކުރެވިފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. "އަސްލު އެންމެން ހުރިއްޖާ އުޅަނދު ނުވާނެ ދޯ.." މިޖުމުލައިގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ 'ހުރިއްޖިއްޔާ' އަކީ ހުރުމުން ނަގާފައިވާ ލަފުޒެކެވެ. އެއީ އިއްޔެ މިސަ ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ލަފުޒެކެވެ. ނަމަވެސް މިހެން ދިޔަ ކުރުމުގައި ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުންކުރަނީ "ތިބެން" ކަމަށް އަބްދުﷲ ސާދިޤު (1993) ވިދާޅުވެއެވެ. 6.4 ގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ހުރުމުގެ އިދިކޮޅު ނުހުރުމެވެ. އެ ބުނުމުގައި ހުރުން ވަރަ ނަގާކޮށްފައެވެ.

ނަމަވެސް އެ ހާލަތުގައި ނަފީކުރަން ޖެހެނީ އޮތުމުގެ އިދިކޮޅު ނޫޅުމެވެ. ދިވެހި ބަހުގައި ހުރުން ބޭނުންކުރެވޭ ތިމާގެ އަމިއްލަ ބާރުގެ މައްޗަށް ބުރަވެ، ހުނަރު ތަޢައްލުޤާއި އިންސާނާގެ ކިބައިގައިވާ މަޢުނަވީ ސިފަތަކާއި އަދި އުޅަން ބާވަތްތަކުގެ ތަނާތު އުޞޫލުން ވާހަކަދައްކާ ވަގުތުތަކުގައި ކަމަށް މުރާސަލާތު ޖަމީލު ދީދީ (1970) އާއި ޢަލީ އަޙްމަދު (1970) އާއި ދިވެހިބަހާއި ބާރީގަން ހިދުމަތްކުރި ޒަމާނީ މުޙައްމަދު (2004) އަދި އަބްދުﷲ ސާދިޤު (1993) ބާރާނުކުރައްވާފައިވެއެވެ. މިއިން ހަމައެކަނި "6.4 ގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ހުރުން ނުފެނޭތީވެ އެއީ ކުރިމަތިލައްވާފައި ގޮތްތުރުކުރެވިފައެވެ.

ތާވަލު 7 ން ފާހަގަކުރެވުނީ ބަހެއް ތަރުޖަމާކޮށް ތަފާތު މާނަތައް ހިމަނައިގެން އިންފޮމޭޝަން ބޭނުންކުރުމުގައި ވާކަށެވެ. މިގޮތުން 'އަނގަ' މި ތަރުޖަމާން ދީ މާނައެއް ބޭނުން ކުރީގައި ވެއެވެ. އެއް މާނައަކީ 'ކުރުމަށްފަސް' މާނައިގެ ގޮތެވެ. 'އަނގަ' ބޭނުން ކުރީގައިވާ އަނގަ މާނައަކީ އެންމެނަށް އެނގޭ ތަނގެ ބޭނުންހުރުގެ މާނައިގައެވެ. ނަމަވެސް ދިވެހި ތަރުޖަމާގައި އަނގަ މާނަކުރީގައިވާ އެނގިފައިވާ ތަނގެ، މިހެން ނުވަތަ އެއްގޮތަށް އިސްލާމީ ކުރުމުގެ މާނައިގައެވެ. ވާހަކަފުޅާ ގުޅުވަން އަނގަ ބުނުމުން ދޫތަވަރި " އެވިހުން ކަން ދީ ތަޖުރުބާ. ނަމަވެސް " އޮޅާ" އެހެން މިހުންނަން ނޫނީ ހާލު " އެއަނގަ މާނަކުރި އެހެން މާނައެއްގައެވެ. ދީން ފާހަގަ ކުރުމުން އަނގަ ތަރުޖަމާ 'ނުގެން' މިތަރުޖަމާ. މި ތަރުޖަމާ ތަފާތު ތިން މާނައެއްގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ފާހަގަ ކުރެވިއެވެ. އެއް މާނައަކީ ހަމަޔާ ހަވާލުވުމުގެ މާނައިގައެވެ. އަނގަ މާނައަކީ އެއްބައި ތުހާވުމުގެ މާނައިގައެވެ. ދީން ބޭނުންކުރުމުގައި ތަނަވަސް އެއްބައި ބަދަލުކުރުމުގެ މާނައިގައެވެ. ދިވެހި ބަހާއި ތާރީޚާ ބަޔާ މަޖިލީހު (2011) ހަމަކުރައްވާފައިވާ މާއްދާގައި ނުވަތަ 10 މާނައެއް ވެއެވެ. ނަމަވެސް އެ 10 މާނައިގެ ތެރޭގައި ހަމަ ހަވާލުވުމުގެ މާނަ ހިމަނާފައެއް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެއީ އިތުރު މާނައެއް ހަމަ ގޮތުގެ ކުރެވިއެވެ. ހާލަތު ޖެހުނު (2000) ހަމަކުރައްވާ ގޮތުގައި ޚިޔާލު ބަސްތަކުގައި މުޤާބިލު ތަރުޖަމާކުރެވޭ ބޭނުންކުރުމުގެ ސަބަބުން އެހެން ފުރާޅުމުން ބިނާކުރި މާނައެއް އިތުރުވެގެންދާކަމުގެ އެއް ބަހަކުން ގިނަ މާނަތައް އުފެއްދި ހަމަހެވެ. މިކަނި އިންފޮމޭޝަނުގެ ވާހަކަތަކުން ސާބިތު ވެއެވެ.

މިގެ އިތުރުން ތަފާތުވާއެއްގެ ގުޅުވާ އަހުރު ބޭނުންކުރާ މިންވަރު މަދުވުމާއި ސަބަބުންނިޔަތުގެ ބަދަލުގައި ކުޅެނޭ ޖުމުލަބޭނުންކުރާނެވަސް ފާހަގަ ކުރެވިއެވެ. ރާމިޒު އަލީ (1997) ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ސަބަބުންޏާ ތަފާތު ކުޅެނޭ ކުރި ޖުމުލައިގައި އާންމު މައިގަނޑު ބުނުމަށް (އުފެއްދީތް ކުއްޖަށް) ބާރުދާ ބުނުމެވެ. ނުވަތަ ކުޅެނެވެ. އިންފޮމޭޝަނުގެ ވާހަކައެއް ދިޔަސް ކުރުމުން ހަމަވި ސަބަބުންނިޔަތު ކުއްޖެއް ބޭނުން ނުކުރޭ ޖުމުލަ ގޮތްތަކަށް މުޚިންފަސް 'ދީން' މިތަރުޖަމާ ބޭނުންކުރެވިފައި ވާކަށެވެ. މިއީ ޢިޖްނަބީން ފެނުނު ވަރަށް އާއްމު ސިފައެއްކަމަށް މަކާލާބަރު ޖެހުން (2000) ހަމަކުރައްވައެވެ.

އިންފޮމޭޝަން ބޭނުންކުރުމުންދާ ބަސް ބޭނުންކުރެވޭ ވަރު ހާލަތުތަކެއްގައެވެ. ހުރިހާ ވަރުތަކު ހުރިހާ ހާލަތު

އަދި ބޭނުމެއް ނުކުރެވުނެވެ. ނަމަވެސް މިއަދު ހުރިހާ މަސައްކަތްތަކެއްގައި ބިދޭސީން ހަރަކާތްތެރިވާން ފެށުމުގެ ސަބަބުން ވަރަށް ގިނަ ހާލަތްތަކުގައި އެބަސް ބޭނުންކުރަން ވަނީ މަޖުބޫރު ވެފައެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން ވަރަށް ގިނަ ކުދިންނާއި ޖުވާނުންނަށްވެސް އެބަހުން ވާހަކަދައްކައެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބަސްމުގައްދަސްވަމުންދާ މި ވާހަކަދައްކާ ބަހަކީ ޒިންމާއެއްގެ ސިފައިގައި ދިވެހި ބަހާ ބަހެއްކަމަށް ގަބޫލުކުރެވެއެވެ.

ނިންމުން:

ބަސްމުގައްދަސްގެ އެހެން ސަގާފަތް ތަރައްގީވުމަށް މި ޒަމާނުގައި މަސައްކަތްކުރުން އުނގެނުމާއި އެހީވުން ވާހަކަދައްކަން ބޭނުންކުރާ ބަހާމެދު ދިވެހިން ވިސްނާލަން ޖެހެއެވެ. އެބަހުގައި ދިވެހިން ބޭނުންކުރާ ބަހެއް ހަމައެކަނި އެބަހުއްޓެވެ. ދިވެހި ރާއްޖޭ ބަހެއް ސިފަކަން އެކުލެވިފައި ވެއެވެ. ނަމަވެސް އެއީ ދިވެހިންގެ މަހެއް ދިވެހި ބަހަކީ ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ދިރުމުގެ ބަހެއްކަމެވެ.

ފުރަތަމަ ސަގާފަތް ދިވެހި ބަހެއް ތަރުޖަމާކުރުމުގެ އަޑުތަކެއް ގެއްލުމަކީ ފުރުސަތު ހުޅުވިގެން ހިނގައިދާނެ ކަމެކެވެ. ދެވަނަ ސަގާފަތް ބަހެއް ތަރުޖަމާއެއް ބަދަލުވުމަކީ މަގުފަހިވެދާނެކަމެކެވެ. ތިން ވަނަ ސަގާފަތް ދިވެހި ބަހުގެ ބަހެއް ހަމަވާއި އުސޫލުތަކާއި ހުރުމަތްތެރިކަމާއި ދިވެހިންގެ ތެރެއަށް އާއްމުވެ ފެތުރިގެން ހިނގައިދާނެ ހެއްޔެވެ. ހަތަރުވަނަ ސަގާފަތް ދިވެހި ތަރުޖަމާކުރުމުގެ ބަހެއް ދާންޏާ ލިޔުމެއް ހިނގައިދާނެ ހެއްޔެވެ. ލިޔުންގެ އިސްލާހު ކުރަމަށް ބަލާއިރު ޒަމާނީ މުޖުތަމަޢުގައި ބަސްމުގައްދަސްވާ ގަވާއިދުތައް ޝަރީޢަތް ގެނައުމަށް މަގު ތަރައްގީކުރާން ބަހާއި ބަހުން ހަރަކާތް ގަބޫލުކުރެވޭތޯއެވެ.

އެހެންކަމުން ގަބޫލުކުރެވޭ ދިވެހި ބަހަށް އެބަހުގެ އަސާސީ ކުރާނެކަމަށް ނިމެއެވެ. އަދި ބަސްމުގައްދަސް ދިރުން މަގުރު ފަރާތަކުރައްކާ ގޮތް އާއްމުވެ ކުރިއަށް ގެންގޮސް އެހެން ކުރަނީއްޔަކާ ތަރުޖަމާގެ ފުރުސަތު ހުޅުވިގެން ދާނެކަމެވެ.

ހުށަހެޅުން:

މި ދިރާސާއިން ހާމަވީ ބަސްމުގައްދަސް ދިރުން ފަރާތަކުރައްކާ ބަހަކީ ޒިންމާ އެއް ކަމެވެ. އެހެންކަމުން ހުށަހަޅައި އެކަމަށް ތައްޔާރުވުމަށް ވަރަށް މުހިންމު ކަމެކެވެ. ހުށަހަޅާކަން ފެނޭ ހުރިން ދިވެހި ދަރިންނަށް ދިވެހި ބަހުގެ ހަމަތަކާ ދަސްކޮށްދިނުމާއި، ބަސްމުގައްދަސް ދިރުން ދިވެހިންނާ ފަރާތަކުރައްކާ ބަސް އިތުރަށް ދިރާސާކޮށް މި ބަސް އާއްމު ހިސާބު ގަދަވީ ފުރުސަތު ތައްޔާރުކުރުމަށް ވަރަށް މުހިންމެވެ. އަދި ދިރު މުއްދަތުތަކަށް މިތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ދިވެހި ބަހުގެ ފުރިހަމަ ހަމަތަކާއި ގަވާއިދުތައް ދަސްކުރަމުން މަޖުބޫރު ކުރުމުގެ ގާނޫނުތަކެއް ހަދައިގެން ގަވާއިދުތަކަށް ބަލާ ގަބޫލުކުރެވޭތޯއެވެ. މިގޮތުން ވަކިވަކި ގަވާއިދުތަކަކީ ދިނަ ދުވަހު ޒަމާނީ

މަސައްކަތްކުރާނަމަ ދިވެހި ބަހުން ލިޔުމުގެ ޤަވާޢިދު ހެއްދުވުން ފަދަ ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި ކުރެވިދާނެ ކަމެއްކަމަށް ގަބޫލުކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ބިދޭސީންނާ ވާހަކަ ދައްކާއިރު ދިވެހި ބަހުގެ ހަމަތަކާއެކު ވާހަކަދެއްކުމަށް ބާރުއަޅައި ކެމްޕޭނެއް ފެށުމަކީވެސް މި ވަގުތަށް މުހިއްމު ކަމެއްކަމަށް ގަބޫލުކުރެވެއެވެ.

ރިފަރެންސް ލިސްޓް

ޙުސައިން ރަޝީދު އަޙްމަދު. (1999). ދިވެހިބަސްމަގު. ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު.

ޙުސައިން ސަލާހުއްދީން. (1347ހ.). އައްމަހުރުމުލް އަދަބިއްޔާތު. މާލެ: ސާއިރުއްކުރި ފަރާތުން އެނގެނުނު.

ކްލާރކް ޗާން. (2000). އެން އިންޓްރޮޑަކްޝަން ޓު އިންގްލިޝް ކެރެކްޓަރސް. ކޭމްބްރިޖް: ޔުނިވަރސިޓީ ޕްރެސް.

ޙަމީދު ޢަލީ. (2007). ސިންގަޕޫރުގެ. (އަލްމަޖިލިސުލްޤާނޫނު). މާލެ: ޤައުމީ އާރު އެޑިއުކޭޝަން: ދިވެހި ބަހުގެ ދެވަނަ ކޯސް.

ކެންޑަލް ކިންގް، ބެންޖަމިން ޕްރޮބްސްޓިން. (2011). ދަ ކޭމްބްރިޖް ހޭންޑްބުކް އޮފް ސޯޝިއޯލިންގުއިސްޓިކްސް. ނިއުޔޯކް: ބޮއިޑިއްސް ޓައިމް ބުކް ޕަބްލިކޭޝަން.

ކެރޮލް މައިރސް- ސްކޮޓަން. (2006). މަލްޓިޕަލް ވޮއިސަސް: އެން އިންޓްރޮޑަކްޝަން ޓު ބައިލިންގުއަލިޒަމް. އޮކްސްފޯޑް: ބްލެކްވެލް.

އަޙްމަދު މާޖިދު. (2014، ފެބްރުއަރީ 17). ދިވެހި ބަސްބުނު ބިދޭސީން ގިނަވަމުންދާތީ. ސަން. ނެގީ http://www.sun.mv/38869 ން.

އަޙްމަދު ނާޝިދު (2014 ފެބްރުއަރީ 19) ބިދޭސީން ދިރާސާކުރައްވާ ދިވެހިބަހުގެ ޕްރޮގްރާމް. ހަވީރު. ނެގީ http://www.haveeru.com.mv/dhivehi/foreigners/150445 ން.

ޢަބްދުﷲ ސާދިޤު. (1993). ބަހުގެ ހަމައިގެ އަސްލަމީ ފޮތް. ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު: މާލެ.

ޢަލީ އަޙްމަދު. (1970). ކުރައްވައިގެ ދިވެހިބަހުން ވާހަކަދައްކާނެގޮތް. އަދި ލިޔާނެގޮތް. މާލެ: ނޮވެލްޓީ ޕްރިންޓަރސް އެންޑް ޕަބްލިޝަރސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް.

ވިކްޓޯރިއާ ފްރޮމްކިން، ރޮބަޓް ރޮޑްމަން އަދި ނީނާ ހައިމްސް. (1999). އެން އިންޓްރޮޑަކްޝަން ޓު ލޭންގުއޭޖް. ހާކޯޓް: ކޮލެޖް ޕަބްލިޝަރސް ޕްރެސް.

މަކްވޯޓަރ ޖޯން. (2000). ލޭންގުއޭޖް ޗޭންޖް އެންޑް ލޭންގުއޭޖް ކޮންޓެކްޓް އިން ޕިޖިންސް އެންޑް ކްރިއޯލްސް. އެމްސްޓަޑާމް: ޖޯން ބެންޖަމިން.

މުޙައްމަދު އަމީން. (2010). ދިވެހިބަސް: ތަރިކަތުންގެ އަރިޔަރާ. މާލެ: ނޮވެލްޓީ ޕްރިންޓަރސް

މުޙައްމަދު އާމިރު. (2006). ސާނަވީ ދިވެހި 2. މާލެ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމު ކުރިއަރުވާ މަރުކަޒު.

މުޙައްމަދު ޖަމީލް. (1979). ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު: ފުރަތަމަ 1، 2، 3. މާލެ. މުޙައްމަދު ޖަމީލް.

މުޙައްމަދު ޖަމީލް ދީދީ. (1970). ފުރަތަމަ 3 ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު. ގާޒީކާރި ފަރާތުން އަސްލާކަނޑުކޮށް.

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު. (2004). ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު 1، 2، 3، 4. މާލެ: މުސައްސިރު.

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚާ ބެހޭ މަރުކަޒު. (2011). ދިވެހި ބަސްފޮތް. މާލެ: މުސައްސިރު.

ސަކޯޑާ ކޭ، ޖޭ ސީގަލް. (2003). ޕިޖިން ގްރާމަރ: އެން އިންޓްރޮޑަކްޝަން ޓު ދަ ކްރިއޯލް ލޭންގުއޭޖް އޮފް ހަވާއީ. ހޮނޮލުލު:
ބެސް ޕްރެސް.

ޑޭވިޑް ކްރިސްޓަލް. (2003). ދަ ކޭމްބްރިޖް އެންސައިކްލޮޕީޑިއާ ލޭންގުއޭޖް. ކޭމްބްރިޖް: ކޭމްބްރިޖް ޔުނިވަރސިޓީ ޕްރެސް.

ޔުނިވަރސިޓީ ޑުއިސްބަރގ އެސެން. (2014). ޕިޖިންސް އެންޑް ކްރިއޯލްސް. ނެގީ https://www·uni-due·de/SVE/
VARS_PidginsAndCreoles·htm ން.

ޕީޓަރ މުއިސްކެން، ނޯރވަލް ސްމިތު (1995). ދަ ސްޓަޑީ އޮފް ޕިޖިން އެންޑް ކްރިއޯލް ލޭންގުއޭޖަސް. (އެޑިޓްކުރެއްވީ)، ޕިޖިންސް އެންޑް
ކްރިއޯލްސް: އެން އިންޓްރޮޑަކްޝަން. (ސ. 24-3). ޖޯން ބެންޖަމިން ޕަބްލިޝިންގް.

އެކްޓިވިޓީ- 1

އިންޓަވިއުއީންގެ ކޮންވަރސޭޝަންގެ ޓްރާންސްކްރިޕްޓް

ތިރީގައި ޓްރާންސްކްރިޕްޓް ކުރެވިފައި އެވަނީ ނައިބުގާކުބަރު ގެންދާނެ ސަމުންޏެ ސިސްޓަމް ހަމަޖައްސައި ހަމަކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ 3 ފުރައްޖަވާން މަސައްކަތާ ކުރަމުންދާ ވަގުތު އެމީހުން އެމަސައްކަތްތަކުގައި ތިބެނީ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ކޮންވަރސޭޝަން އެއްވެ. މި ވާހަކަދެކުމުގައި ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި އެމީހުންނާ ބައިވެރިވި ދިރާސާކުރާ ފަރާތުންވެސް ބައެއް ސުވާލުތަކެއް ކޮށްފައި ވާނެއެވެ. މީގައި އެބައިވެސް ހިމަނާފައި ވާނެއެވެ.

އިންޓަވިއުއީ:1 އަޙްމާސް

އިންޓަވިއުއީ:2 ޒާހިރު

އިންޓަވިއުއީ:3 ޝާކިރު

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: އިއްޔެ ކޮންކަހަލައަކު ކުރި ކިޔާދިނީތަ ކުރި ކަންތައްތައް؟

އިންޓަވިއުއީ 1: އިއްޔެ ކުރީ... ދަރުބާރުގެގައި .... އަންނަ ސަމުންޏެ ހުރީ. ޗަމްޕިޔަންގެ ސަމުންޏެ. ޗަމްޕި... ސަމުންޏެ.... ޕްރޮޖެކްޓަރަން ގެންދަނީ. ދަރުބާރުގެގައި ފަހުން އެއްކޮޅު ރޭޕްކޮންފަރ ދޯ... ދެން ހަމަ ނިދަން އައީ... ދެން އަޅުއްސާ ނިދީ ދޯ....

އިންޓަވިއުއީ 2: އިއްޔެ ހެނދުނެއްގަ ފުރަތަމަ ދިޔައީ ކާން... ކާއިގެން ދިޔައީ ދަރުބާރުގެއަށް. ސަމުންޏާ ޗަމްޕާއި ޕްރޮޖެކްޓަރާ ހަވީރުގެން ދިޔައީ މޭންގަށް ބައިގައި ނައިބުގާކުބަރ. ނައިބުގާކުބު ސަމުންޏެ ހަވީރުގެން ދެން އެތާ އިނީ. 12 ޖަހަންދެން. ދެން އެބަން ނިންމާފައި އައީ ދަރުބާރުގެއަށް. ދަރުބާރުގެއަށް އައިއްސާ އެކުލެވިފައި ނުގެން.

ނަގާފައި

ގޮތުގަނޑެކަށް ފަހުން ޖަހާއިރު ފަތިހު ގެއަށް އައީ. ގެއަށް އައިސް ފުރަވަރައިގެން ނިދީ.

ދެން މިއަދު .... ދެންމެ ހެދި . ހެނދުނެއްގެން ދެން މިއަދު ކައިގެން.. ދެން މިދަނީ ނައިބުގާކުބަރ އަށްއެހާފަސް.

ޓޯސްޓަށް ސަމުންޏެ ހަދަނީ. ދެން އަހަރެން ގެއަށް އެތާ ތިބެން... މިއަދު 12 ޖަހަންދެން..

އިންޓަވިއުން 3: އަހަރެ ޖެހިއިރު ހޮސްޕިޓަލްގައި ފުރަބަރަބްގައި ގޮސްސަ ސަލިބަން. ސަލިބަން ދަނީ އަހަރެމެނަށް. ....

ސައުންޑް އާ އެއްޗެހި ރެޑިއޯކޮޅުގައި ދެން މާމިގަނޑު އެތި ނިވާނީ 6 ޖަހާއިރު. ހަވީރު ގެދޮރުގައި 6 ޖަހާއިރު ނިންމާލައި ދެން އެ އެއްޗެހި ފިލާކޮޅުގައި އަދި މާލޭ. މާލެ ގޮސްލައި ކައިގެން އަހަރެމާ ދިމާއަށް ނަގައިބާލަނީ. ނަގައިބާލަނީ ގޮސްލައި އެއްއެއްޗެހި ނިންމާލައި ދިމާއަށް ދަރުބާރުގައިން. އެ އެއްޗެހި ނަގަން. ސައުންޑް ތަޅައިބ ފުރުޖެހުނީ ބާރު ނެތީ...

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: މި މަސައްކަތުކުރާއިރު އެންމެ އުނދަގޫވަނީ ކޮންކަމެއް؟

އިންޓަވިއުން 1: އުނދަގޫވަނީ މަސައްކަތް އެއްޗެހި އުފުއްލަން. ދެން ދެ މީހުން މަސައްކަތްކުރަން އެއް މީހަކު ކުރިމާ ދޫ އެކަކު ކުރިމާ އުނދަގޫވާނީ.

އިންޓަވިއުން 2: އަސްލު އެންމެން ހުރެއްޖެ އުދަނގޫ ނުވާނެ ދޯ... ދެން ތިން ތަން ސައުންޑް ނަގައިފިއްޔާ ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫވޭ.

މީހުން ތަންކޮޅެއް މަދީ. މިތާ އުޅޭނީ ގާތްގަނޑަކަށް 4، ދެން ހަތް މީހުން. އަސްލު މަސައްކަތް ކުރަން އުޅޭނީ 12 މީހުން ދޭނީ 7 މީހުން މަސައްކަތްކުރައި. ދެން ތިން ސައުންޑް ނަގައިފިއްޔާ ކޮންމެ ތަނަކު ދޭން ދެ މީހަކަށް. އެއްޗެހި ނުހިފޭ. ވަރަށް ބަރު އެއްޗެއް. ގާތްގަނޑަކަށް 120 ކިލޯ · 80 ކިލޯ. ދެން ދެމީހަކު ހިފަންވެއްޖެއްޔާ ވަރަށް އުނދަގޫވޭ. އެހެރަނ އުނދަގޫވަނީ....

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: ތިޔަން އުޅޭއިރު މަޖާކުރަން އުފާކުރަން ކުރަނީ ކޮންކަމެއް؟

އިންޓަވިއުން:1 ބޭބީ ފާހަގަކުރެއްވާގައި އުފާކުރަނީ. އެކަހަ ފާހަގަކުރެއްވިމާ ހިތްހަމަ ޖެހޭ..

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: ކުޅިވަރު ނުކުޅެންތަ؟

އިންޓަވިއުން 2: ކުޅިވަރު ކުޅެން ކިހިނެއް ދަނީ؟ ވަގުތެއް ނުލިބޭ.. މިހާރު މިސާލަކަށް ހުނދުން 8 ޖަހާއިރު ޖެހޭ ބޮސްކިއްސާ ގާތްގަނޑަކަށް ރޭގަނޑު 2 ޖަހާއިރު 3 ޖަހާއިރު އަހިސްސައި ނިދަންވެސް ޖެހޭ. ދެން ނިދިފަށް ކުޑަކަމ. ކުޅުދ ފުނިހުރ ނިކަރާފުރ ލުއިބާއަކަމ. އެކިކަކި ޖެހޭ. މަސައްކަތް ނުކުރެއްޖެ ބަރެއް ދުވަސްދުވަހު ހުނދުން ފަރައިގެން މެންދުރު ދޯޅު ޖަރަބުނ ލިއްޖޭ. ދޯޅު ޖަހާއިރު އަހަރެގާ ޖެހޭ އަނެއްކަ ޖެހޭ. ކުޅުދ ދުވަހު އެންމެ ހިސާ ކަނޑައެ އޮންނަނީ. ބަންދުވިމާ. ދެން ކުރިހެއްމެންވެސް ބޭނުންވަނީ މަޖާކޮށްލަން ދޯ ބަންދު ދުވަސްވިމާ.

ހަފްތާއަކު ލިބޭ އެންމެ ދެ ދުވަސް ކުޅުދ ފުނިހުރ.

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: ޓުއްޕިގައި ރަހަށް ދަންނަތަ؟

އިންފޮމަންޓް 2: ބޮޑު ޓުއްޕި ނުލިބޭނެ. ލިބޭނީ އަނގެ ދި މަސް. މިތާ 5 އަހަރު 6 އަހަރު ކުރީގައި ދިޔައީމާ. ކޮންމެ އަހަރު ނިކުންނަނީ. ކޮންމެ ދު އަހަރަކުން ޓުއްޕި. އެޅެސް ފަހަރެއްގައި ލިބޭތާނ. ނޫނީ ބޭނު ކަޑައްލެސް. މިހާރު ގަސްތު ދުވަހު.

އިންފޮމަންޓް 1: އެއް މަސްވެރިޔާ ދެ ފަހަރު.

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: އެމްބުލެންސް ޓުއްޕި ލިބޭތަ؟

އިންފޮމަންޓް 1: އެމްބުލެންސް ޓުއްޕި ލިބޭންޖެހެނީ.

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: އަޅުއަހިން މިހާރު ރައްޓެހިވެގެން އުޅޭ ވާހަކަ؟

އިންފޮމަންޓް 1: ޖާހިލު އުޅެނީ މިކޮޅުން މިހާރު ރައްޓެހިވެގެނޯ؟

އިންފޮމަންޓް 2: އެއީ ހުސްތޮޅުގައެއް.

އިންފޮމަންޓް 1: މިހާ އުޅެނީ އަންސާރާ

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: އާއްމުކޮށް ކުއްމަށް ބޭނުންކުރަނީ ކޮން ތަކެއްޗެއް؟ ދިވެހި ކުއްޅެ ކަނުތަ؟

އިންފޮމަންޓް 3: ދިބެހި ކަނި. ބަނގުރަޓީޝް ކަނި.

އިންފޮމަންޓް 1: ގިނައިން ކަނި ދިވެހި

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: ރަހަނޑޭސް ދިވެހި ކުއްޔަށް ތައްޔާރުކުރަނީ ތަމަ؟

އިންފޮމަންޓް 1: ރަހަނ އަދި ނުލިވެގެން އުޅެނީ. ދިޔައީމާ އެސެނީ ދޯ..

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: ކުއްމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެތި ކިޔާއިރުބަލާ؟

އިންފޮމަންޓް 1: ހުނޑުނު ހަމަ ޓަކްޖެހެ. ގޮނޑިއަށް. އެއީ ހަމަ ހުޑުނު. ކޮންމެ ހުޑުނު ގޭގައި ރަނގަޅުވެސް. މަސްކިރަމުވެސް ކަނި.

އަހަރެމަން އިޔޭސް މަސް މީރި. ތަޅަނޑު ކަނި ބަތް. ހުރިން ކަނިތަ ގިނައިން. މިހާރު މަދުވެއްޖެ.

ދިރާސާކުރާ ފަރާތް: ކިހިނެއް ސަޅުންޑު މަސައްކަތް ހުދަން ދަސްކުރީ؟

އިންފޮމަންޓް 1: މިތާ އައިސް ދަސްކުރީ.